

การจัดการ และพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

นายนิเวศน์ พูนสุขเจริญ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-17-4819-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ALLOCATION AND DEVELOPMENT OF PUBLIC PARKS
IN CHIANG MAI MUNICIPALITY

Mr. Nivej Poonsukcharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning Program in Urban Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-17-4819-1

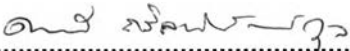
ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การจัดหาและพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
โดย   นายนิเวศน์ พูนสุขเจริญ
สาขาวิชา   การวางผังเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ

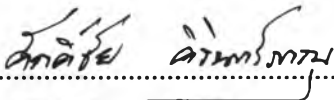

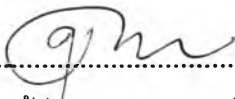
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

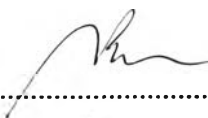

.....   คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....   ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ถวิลพิพัฒน์กุล)

.....   อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ)

.....   กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ทายตะคุ)

.....   กรรมการ
(นายสมศักดิ์ เศรษฐ์สุนันท์)

นิเวศน์ พูนสุขเจริญ : การจัดหาและพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
(THE ALLOCATION AND DEVELOPMENT OF PUBIC PARKS IN CHIANG MAI MUNICIPALITY) อาจารย์ที่
ปรึกษา : รศ. ดร. ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ , 276 หน้า . ISBN 974-17-4819 -1.

การศึกษามีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1) ศึกษาสภาพของสวนสาธารณะ ตลอดจนความต้องการและความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะ 2) ศึกษาอิทธิพลและรัศมีการให้บริการ 3) วิเคราะห์ที่ตั้งที่เหมาะสมในการสร้างสวนสาธารณะ
4) เสนอแนะแนวทางในการจัดหาและพัฒนาสวนสาธารณะ โดยวิธีการการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ด้วยเทคนิควิธีการ
วางข้อทับและให้ค่าน้ำหนักคะแนนกับตัวแปรเชิงพื้นที่ จำนวน 6 ตัวแปร

ผลการศึกษาพบว่า มีผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะจำนวนมากโดยเฉพาะในช่วงเย็น และนิยมทำกิจกรรมพักผ่อนด้วยการออก
กำลังกาย โดยผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะเป็นประจำส่วนมากจะอยู่ในเขตพื้นที่บริการของสวนสาธารณะแต่ละแห่ง ส่วนสภาพปัญหาของ
สวนสาธารณะ พบว่าสวนมีสภาพทรุดโทรม ขาดการดูแลรักษา ทั้งทางด้านสิ่งบริการ และขาดกิจกรรมที่ดึงดูดให้ประชาชนมาใช้บริการ
นอกจากนี้การศึกษารัศมีการให้บริการของสวนสาธารณะพบว่า สวนละแวกบ้าน สวนระดับชุมชน และสวนระดับเมือง มีรัศมีการให้บริการ
0.8, 2, และ 4 กิโลเมตร ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์พื้นที่การให้บริการของสวนสาธารณะที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถให้บริการทั่วถึง และ
ยังมีพื้นที่ที่ขาดแคลนการให้บริการและจำเป็นต้องจัดหาพื้นที่เพิ่มเติม

การจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาสวนสาธารณะ ตามเกณฑ์ City Plan Agenda Thailand (1975) ได้พิจารณาความต้องการด้านขนาด
พื้นที่ของสวนกับจำนวนประชากรที่ระบุไว้ว่ามีมาตรฐาน 2.5 ไร่ ต่อประชากร 1,000 คน จากเกณฑ์ดังกล่าวพบว่าพื้นที่รายตำบลของเมือง
เชียงใหม่ยังขาดแคลนสวนสาธารณะยกเว้น เพียงตำบลช้างเผือกเท่านั้น จำเป็นต้องจัดหาพื้นที่เพิ่มเติมทั้งหมด สำหรับสวนสาธารณะอีก
196 ไร่ โดยพิจารณาจากที่ดินที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาจำนวน 123 แปลง ซึ่งเป็นฐานข้อมูลจากสำนักงานเทคโนโลยีอวกาศและภูมิ
สารสนเทศ(ภาคเหนือ)และการแปลงภาพถ่ายทางอากาศข้อมูลเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2548 มาทำการวิเคราะห์โดยปัจจัยต่างๆดังนี้ พื้นที่
ที่ขาดแคลนสวนสาธารณะ ความหนาแน่นประชากร พื้นที่โล่งว่าง การถือครองที่ดิน จำนวนและประเภทของถนนที่เข้าถึง ซึ่งผลการ
วิเคราะห์ได้แบ่งแปลงที่ดินที่ทำการรวมค่าคะแนน ในทุกๆปัจจัยออกเป็น 3 ระดับ คือ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก ปานกลาง น้อย จากนั้น
ทำการพิจารณาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากและปานกลางอีกครั้ง โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านตำบลที่ขาดแคลนและการถือครองที่ดิน พบ
ว่ามีที่ดินที่เสนอแนะในการพัฒนาสวนสาธารณะจำนวนทั้งสิ้น 12 แปลง (มีค่าคะแนนสูงสุด) มีพื้นที่ทั้งหมดรวม 198 ไร่ ในที่นี้พบว่าเป็น
สวนสาธารณะระดับชุมชนจำนวน 3 แปลง สวนสาธารณะระดับละแวกบ้านจำนวน 9 แปลง และเมื่อพิจารณาพื้นที่ดังกล่าวร่วมกับพื้นที่
สวนสาธารณะเดิม ทำให้มีพื้นที่เพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นอก
จากนี้หากวิเคราะห์จากมาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ พ.ร.บ.การผังเมือง พ.ร.บ.จัดสรรที่ดิน พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม
พ.ร.บ.ควบคุมอาคารฯ ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ระบุถึงการจัดสรรที่ว่างทั้งเพื่อความปลอดภัยหรือรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งที่ว่างที่กฎหมายฉบับ
ต่างๆกล่าวถึงไม่ได้ระบุเพื่อการจัดสร้างสวนสาธารณะโดยตรง แต่สามารถพัฒนาที่ว่างที่เกิดจากกฎหมายเหล่านี้ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหรือ
ส่วนหย่อมเพื่อประชาชนในละแวกนั้นได้ใช้ประโยชน์นอกเหนือจากสวนสาธารณะเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ และศักยภาพของสวน
สาธารณะ ได้มีการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมไว้ดังนี้ คือ เสนอให้มีการปรับปรุงสิ่งบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
เพิ่มเติมกิจกรรมที่จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการในสวนสาธารณะ และการปรับตกแต่งสภาพสวนบางแห่งให้มีความสวย
งามและปลอดภัยยิ่งขึ้น พร้อมกับการประชาสัมพันธ์สวนสาธารณะที่มีผู้มาใช้บริการน้อยให้เป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้น

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง .....ลายมือชื่อนิสิต นิตลณี พงษ์เจริญ
สาขาวิชา การวางผังเมือง .....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สันติชัย ศิริจันทร์ภาณุ
ปีการศึกษา 2548 .....

4674136625 : MAJOR URBAN PLANNING

KEY WORD :ALLOCATION/ DEVELOPMENT/ PUBLIC PARK/ CHIANG MAI

NIVEJ POONSUKCHAROEN :THE ALLOCATION AND DEVELOPMENT OF PUBLIC PARKS IN CHIANG MAI MUNICIPALITY. ADVISOR : ASSOC.PROF.SAKCHAI KIRINPANU,PH.D., 276 PP. 974-17- 4819 - 1 .

The thesis objectives are : 1) to study the general conditions of public parks including demand and people's opinion toward the public parks. 2) to study the influences and the service radius. 3) to analyze the suitable location for developing new public parks. 4) to propose the allocation for development of public parks guidelines overlay technique and weighting method providing in geographic information systems (GIS) where 6 spatial variables have been rated.

The results of the study found that a large number of users go to the public parks especially in the evening. And the majority of users tends to spend their time by working out and lives in the service area of each public park. When considering the problem conditions of the public parks, it found that the existing public parks are deteriorated, disregarded in facilities, lack of attractive activities and unwell-known. Moreover, this study found that the neighborhood, community and district public parks have the radius of services 0.8, 2 and 4 kms ,respectively. When analyzing the service area of the existing public parks, it hasn't covered the urban area yet and some areas are lack of services and needed to be allocated additional public parks. The allocation for development of public parks by City Plan Agenda Thailand (1975) measurement considered the demand of public park's location size and total standard population 2.5 Rai : 1,000 persons. This study found that all districts in Chaing Mai Municipality except only Chang Peuk District needed to be allocated additional sites for 196 Rai . Considering from the potential land 123 plots satisfied by Geo-Informatics and Space Technology Development Agency (Northern)'s database and adapting aerial photograph in January, 2005 to weighting from the specialists and give the score point in variable factors. These factors are the demand sites, the population density, the vacant land, the land possession, the number and types of accessible road. The result of this analysis has been for 3 levels : the highest ,medium and low suitable site. After that reconsidering the highest and the medium potential plots concentrating on the factor of the demand site and land ownership. It found that there are 12 plots which are suggested to develop (the highest score). The total required area are 198 Rai : 3 community public parks and 9 neighborhood public parks. When all these sites are considered together with the existing public park, there are enough area to the standard and the service radius could serve to cover Chiang Mai Municipality 's requirement. Furthermore, the additional plot can be provided by law measurement that are City Plan Act, Land Allocation Act , Environmental Promotion and Conservation Act , Building Control Act , etc. All these laws have specified land allocation for safety or environmental conservation while the vacant land referred in these law haven't been specified directly for developing the public parks. However, this vacant land can be developed to be recreational areas for neighborhood besides the public parks. Besides the result of existing conditions problem conditions, people's behavior in using the public parks and the potential of public parks, this study recommended to renovate the existing public parks concentrating on their services and facilities by adding the activities to attract the utilization of the public parks. Moreover, the public park should be more decorated and kept safety along with using the public inform to be more well-known.

Department Urban and Regional Planning..... Student 's signature *Nivej*
Field of study Urban Planning..... Advisor 's signature *Sakchai Kirinpanu*
Academic year 2005.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือและความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ และท่านคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่านที่ได้สละเวลา แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์มาตลอด

ขอขอบพระคุณประชาชนชาวเชียงใหม่ที่เป็นตัวแทนกลุ่มประชากรศึกษา ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลตลอดจนการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่และพนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ทุกท่านที่ได้เอื้อเฟื้อข้อมูลเกี่ยวกับสวนสาธารณะรวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย และขอขอบพระคุณหน่วยงานต่างๆที่เอื้อเฟื้อข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก(ภาคเหนือ)

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทุกท่านที่มีส่วนช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดช่วงเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี

กราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว รวมถึงครอบครัวอุทธรรัตน์ ที่คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอบคุณเพื่อนๆผองเมืองรุ่น 28 ทุกท่านที่ให้กำลังใจ และคำแนะนำที่ดีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนที่.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย.....	5
1.4.1 แหล่งข้อมูล.....	5
1.4.2 การรวบรวมข้อมูล.....	5
1.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	6
1.4.4 การนำเสนอข้อมูล.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.6 นิยามศัพท์.....	9
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ลักษณะการพักผ่อนหย่อนใจ.....	10
2.2 ประเภทของการพักผ่อน.....	12
2.3 ความจำเป็นในการจัดหาสวนสาธารณะ.....	13
2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวนสาธารณะ.....	14
2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสวนสาธารณะ.....	15
2.6 ประเภทของสวนสาธารณะ.....	15
2.7 ลำดับขั้นของสวนสาธารณะ.....	16

2.8 ลักษณะของสวนสาธารณะที่ดี.....	17
2.9 เกณฑ์และมาตรฐานพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร.....	18
2.10 การศึกษามาตรฐานสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร.....	19
2.11 เกณฑ์และปัจจัยในการกำหนดที่ตั้งและจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ.....	20
2.12 แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือของภาคเอกชนในการพัฒนาเมือง.....	22
2.13 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
2.14 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	25
บทที่ 3 สภาพปัจจุบันของสวนสาธารณะ.....	28
3.1 สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.....	28
3.1.1 ที่ตั้งและขนาดของเมืองเชียงใหม่.....	28
3.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ.....	28
3.1.3 จำนวนและความหนาแน่นของประชากร.....	29
3.1.4 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	30
3.1.5 เส้นทางคมนาคม.....	33
3.2 สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.....	36
3.3 ปัญหาของสวนสาธารณะ.....	59
3.4 วิเคราะห์สภาพความเหมาะสมของสวนสาธารณะที่มีอยู่ในปัจจุบัน.....	61
3.4.1 ที่ตั้ง ขนาด และการกระจายตัวของสวนสาธารณะ.....	61
3.4.2 การกระจายตัวของสวนสาธารณะกับการใช้ที่ดินที่สำคัญ.....	62
3.5 การจำแนกประเภทของสวนสาธารณะ.....	65
3.5.1 การจำแนกตามลักษณะการให้บริการ.....	65
3.5.2 การจำแนกตามประเภทกิจกรรมของการพักผ่อนหย่อนใจ.....	67
3.5.3 การจำแนกตามลำดับชั้น และรัศมีการให้บริการสวนสาธารณะ.....	69
บทที่ 4 พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ.....	73
4.1 ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
4.2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกรายสวน.....	78
4.3 เหตุผลในการเลือกใช้บริการสวนสาธารณะ.....	79
4.4 สถานที่พักผ่อนสำหรับประชาชนที่ไม่ใช้บริการสวนสาธารณะ.....	82

4.5	ระยะทางในการเดินทางไปใช้บริการสาธารณะ.....	83
4.6	ความถี่ในการไปใช้บริการ.....	85
4.7	ความสัมพันธ์ของระยะทางและความถี่ในการไปใช้บริการสวนสาธารณะ.....	87
4.8	ช่วงเวลาในการใช้บริการสวนสาธารณะ.....	88
4.9	กิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะ.....	89
4.10	ระยะเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในสวนสาธารณะ.....	91
4.11	ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่ผู้มาใช้บริการและเวลาที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ.....	92
4.12	การวิเคราะห์การพัฒนาด้านสวนสาธารณะ.....	93
บทที่ 5	คาดประมาณความต้องการสวนสาธารณะ.....	94
5.1	การคาดการณ์ประชากรในอนาคต.....	94
5.2	จำนวนประชากรปีพ.ศ.2566 โดยการคาดประมาณ.....	96
5.3	มาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร.....	97
5.4	มาตรฐานและคาดประมาณความต้องการเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร.....	99
5.5	การคาดประมาณความต้องการสวนสาธารณะของประชากรจำแนกรายตำบล.....	100
5.6	การวิเคราะห์ศักยภาพของสวนสาธารณะ.....	102
5.8.1	ปัจจัยที่มีผลต่อการมาใช้บริการสวนสาธารณะ.....	102
5.8.2	โอกาสในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	108
บทที่ 6	แนวทางการจัดหาสวนสาธารณะ.....	111
6.1	แนวทางการปรับปรุงสวนสาธารณะเดิม.....	111
6.1.1	แนวทางการปรับปรุงด้านสิ่งบริการ.....	111
6.1.2	แนวทางด้านกิจกรรมภายในสวนสาธารณะ.....	114
6.1.3	แนวทางการปรับปรุงสวนสาธารณะ.....	115
6.2	แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ.....	117
6.2.1	แนวทางการพัฒนาด้านประเภทและชนิดของสวนสาธารณะ.....	117
6.2.2	แนวทางการพัฒนาด้านขนาดของสวนสาธารณะ.....	118
6.2.3	แนวทางการพัฒนาด้านที่ดินในการจัดสร้างสวนสาธารณะ.....	120
6.3	พื้นที่ว่างสำหรับการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	122
6.3.1	พื้นที่ว่างสำหรับพัฒนาสวนระดับท้องถิ่นขนาดเล็ก.....	122

6.3.2	พื้นที่ว่างสำหรับพัฒนาสวนระดับชุมชน.....	126
6.3.4	พื้นที่ว่างสำหรับพัฒนาสวนระดับย่านและเมือง.....	132
6.4	ทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมของสวนสาธารณะ.....	132
6.4.1	ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางพื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	132
6.4.2	การวิเคราะห์พื้นที่ในการจัดหาพื้นที่เพื่อจัดทำสวนสาธารณะ.....	136
6.4.3	ผลการวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการสร้างสวนสาธารณะ.....	150
6.5	ลำดับในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างสวนสาธารณะ.....	152
6.6	พื้นที่เสนอแนะและความเป็นไปได้ในการพัฒนาเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ.....	157
6.6.1	สวนสาธารณะระดับชุมชน.....	157
6.6.2	สวนสาธารณะระดับละแวกบ้าน.....	162
6.7	รัศมีการให้บริการหลังจากการให้บริการสวนสาธารณะ.....	178
6.8	การได้มาซึ่งพื้นที่เพื่อจัดทำสวนสาธารณะ.....	180
6.8.1	พระราชบัญญัติการผังเมือง.....	180
6.8.2	พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดิน.....	181
6.8.3	พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน.....	182
6.8.4	พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	183
6.8.5	พระราชบัญญัติอาคารชุด.....	184
6.8.6	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม.....	185
บทที่ 7	บทสรุปและข้อเสนอแนะในการจัดหาและพัฒนาสวนสาธารณะ.....	186
7.1	สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน พฤติกรรม และศักยภาพของสวนสาธารณะ.....	187
7.1.1	สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของสวนสาธารณะ.....	187
7.1.2	สรุปผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ.....	188
7.1.3	ผลการศึกษาด้านกายภาพของสวนสาธารณะ.....	189
7.2	สรุปผลการศึกษาอิทธิพลและรัศมีการให้บริการสวนสาธารณะ.....	190
7.3	ผลการศึกษาการจัดหาพื้นที่ในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	193
7.3.1	ความต้องการด้านสวนสาธารณะ.....	193
7.3.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการสร้างสวนสาธารณะ.....	195
7.3.3	สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	195
7.3.4	สรุปพื้นที่ที่เสนอแนะในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	196

7.4 สรุปผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงสวนสาธารณะ.....	198
7.4.1 การปรับปรุงและเพิ่มเติมด้านสิ่งบริการภายในสวน.....	198
7.4.2 การปรับปรุงเพิ่มเติมด้านกิจกรรม.....	198
7.4.3 การปรับปรุงด้านทัศนียภาพและประชาสัมพันธ์.....	198
7.5 สรุปแนวทางการได้มาซึ่งที่ว่างในการพัฒนาพื้นที่สำหรับพักผ่อนโดยมาตรการทาง กฎหมาย.....	199
7.6 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.....	199
7.7 ข้อเสนอแนะในการศึกษา.....	200
รายการอ้างอิง.....	201
ภาคผนวก.....	203
ภาคผนวก ก.....	204
ภาคผนวก ข.....	242
ภาคผนวก ค.....	246
ประวัติการศึกษา.....	257

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 – 1 สถิติจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนและสัดส่วนประชากรต่อพื้นที่รายตำบล ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ.2547.....	24
ตารางที่ 3.1 – 2 เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.....	26
ตารางที่ 3.2 – 1 สิ่งบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในสวนสาธารณะ.....	53
ตารางที่ 3.4 – 1 ชื่อ ที่ตั้ง และขนาดสวนสาธารณะ	57
ตารางที่ 3.5 – 1 สวนหย่อมและสวนประดับในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.....	61
ตารางที่ 3.5 – 2 ประเภทของสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนตามลักษณะการให้บริการ.....	62
ตารางที่ 3.5 – 3 ลำดับขั้นของสวนสาธารณะจำแนกตามรัศมีการบริการ.....	64
ตารางที่ 4.4 – 1 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจนอกจากสวนสาธารณะ.....	82
ตารางที่ 4.12 – 1 แนวทางการพัฒนาด้านสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่บริการ.....	93
ตารางที่ 4.12 – 2 แนวทางการพัฒนาด้านสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกพื้นที่บริการ....	93
ตารางที่ 5.1 – 1 อัตราการเพิ่มประชากรและจำนวนประชากร ที่คาดประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 – 2566	94
ตารางที่ 5.3 – 1 เนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร.....	98
ตารางที่ 5.4 – 1 เปรียบเทียบพื้นที่สวนสาธารณะตามมาตรฐาน 2.5 ไร่ต่อประชากร 1,000 คน.....	99
ตารางที่ 5.5 – 1 สัดส่วนระหว่างพื้นที่สวนสาธารณะตามมาตรฐาน และพื้นที่สวนสาธารณะในปัจจุบัน.....	100
ตารางที่ 5.6 – 1 จำนวนประชากรที่รู้จักสวนสาธารณะแต่ละแห่ง.....	104
ตารางที่ 6.4 – 1 คำนำนักเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อสร้างสวนสาธารณะ.....	136
ตารางที่ 6.4 – 2 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปรสัดส่วนความต้องการสวนสาธารณะ ค่าคะแนนดิบและปรับแก้.....	137
ตารางที่ 6.4 – 3 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปรสัดส่วนประชากรค่าคะแนนดิบและปรับแก้.....	137
ตารางที่ 6.4 – 4 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปรพื้นที่โล่งว่างค่าคะแนนดิบและปรับแก้.....	137
ตารางที่ 6.4 – 5 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปรกรรมสิทธิ์ที่ดินค่าคะแนนดิบและปรับแก้.....	141
ตารางที่ 6.4 – 6 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปรจำนวนถนนที่เข้าถึงค่าคะแนนดิบและปรับแก้.....	141
ตารางที่ 6.4 – 7 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปรประเภทถนนที่เข้าถึงค่าคะแนนดิบและปรับแก้.....	141
ตารางที่ 6.5 – 1 การลำดับการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างสวนสาธารณะ.....	153

ตารางที่ 6.7 – 1 ลำดับศักดิ์สวนสาธารณะและวัดมีการให้บริการภายหลังการพัฒนาพื้นที่.....	178
ตารางที่ ๗3.3 – 1 ปัญหาของสวนสาธารณะ.....	204
ตารางที่ ๗4.1 – 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	205
ตารางที่ ๗4.1 – 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	206
ตารางที่ ๗4.1 – 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ.....	207
ตารางที่ ๗4.1 – 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้.....	208
ตารางที่ ๗4.1 – 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา.....	209
ตารางที่ ๗4.2 – 1 จำนวนผู้เคยไปใช้บริการสวนสาธารณะจำแนกรายสวน.....	210
ตารางที่ ๗4.3 – 1 เหตุผลในการเลือกใช้สวนสาธารณะ.....	211
ตารางที่ ๗4.5 – 1 ระยะเวลาในการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ.....	212
ตารางที่ ๗4.6 – 1 ความถี่ในการไปใช้บริการสวนสาธารณะ	213
ตารางที่ ๗4.7 – 1 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับความถี่ในการไปใช้บริการ สวนสาธารณะหนองบวกวาด.....	214
ตารางที่ ๗4.7– 2 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับความถี่ในการไปใช้บริการ สวนสาธารณะลานนา ร9.....	215
ตารางที่ ๗4.7 – 3 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับความถี่ในการไปใช้บริการ สวนสาธารณะกาญจนาภิเษก.....	216
ตารางที่ ๗4.7 – 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับความถี่ในการไปใช้บริการ สวนสุขภาพห้วยแก้ว.....	217
ตารางที่ ๗4.7 – 5 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับความถี่ในการไปใช้บริการ สวนสาธารณะสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี.....	218
ตารางที่ ๗4.7 – 6 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับความถี่ในการไปใช้บริการ สวนสาธารณะโครงการพัฒนาเมืองหลัก.....	219
ตารางที่ ๗4.8 – 1 ช่วงเวลาในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ.....	220
ตารางที่ ๗4.9 – 1 กิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะของผู้ที่มาใช้บริการ.....	221
ตารางที่ ๗4.10 – 1 ระยะเวลาที่ใช้ทำในสวนสาธารณะ.....	222
ตารางที่ ๗4.11 – 1 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับกิจกรรม ที่ทำในสวนสาธารณะหนองบวกวาด.....	223

ตารางที่ ๘4.11 – 2 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับกิจกรรม ที่ทำในสวนสาธารณะลานนา ร.9.....	224
ตารางที่ ๘4.11 – 3 แนวทางความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับกิจกรรม ที่ทำในสวนสาธารณะกาญจนาภิเษก.....	225
ตารางที่ ๘4.11 – 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับกิจกรรม ที่ทำในสวนสุขภาพห้วยแก้ว.....	226
ตารางที่ ๘4.11 – 5 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับกิจกรรม ที่ทำในสวนสาธารณะสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี.....	227
ตารางที่ ๘4.11 – 6 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลากับกิจกรรม ที่ทำในสวนสาธารณะโครงการพัฒนาเมืองหลัก.....	228
ตารางที่ ๘6.1 – 1 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนต้องการในสวนสาธารณะหนองบงหาด.....	229
ตารางที่ ๘6.1 – 2 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนต้องการในสวนสาธารณะลานนา ร.9.....	230
ตารางที่ ๘6.1 – 3 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนต้องการในสวนสาธารณะกาญจนาภิเษก	231
ตารางที่ ๘6.1 – 4 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนต้องการในสวนสุขภาพห้วยแก้ว.....	232
ตารางที่ ๘6.1 – 5 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนต้องการ ในสวนสาธารณะสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี.....	233
ตารางที่ ๘6.1 – 6 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนต้องการ ในสวนสาธารณะโครงการพัฒนาเมืองหลัก.....	234
ตารางที่ ๘6.1 – 7 กิจกรรมที่ประชาชนสนใจ.....	235
ตารางที่ ๘6.2 – 1 มาตรฐานพื้นที่สวนสาธารณะน้อยที่สุดของต่างประเทศ.....	236
ตารางที่ ๘6.2 – 2 มาตรฐานพื้นที่สวนสาธารณะน้อยที่สุดของประเทศไทย.....	237
ตารางที่ ๘6.2 – 3 ความต้องการรูปแบบสวนสาธารณะของประชาชน.....	238
ตารางที่ ๘6.2 – 4 ที่มาของที่ดินในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	239
ตารางที่ ๘6.2 – 5 ความสัมพันธ์ระหว่างย่านที่พักอาศัยกับ การใช้ที่ดินภายในวัดพัฒนาสวนสาธารณะ.....	240
ตารางที่ ๘6.2 – 6 ความสัมพันธ์ระหว่างย่านที่พักอาศัยกับ การใช้ที่ดินภายในโรงเรียนพัฒนาสวนสาธารณะ.....	241
ตารางที่ ๘6.2 – 7 ความสัมพันธ์ระหว่างย่านที่พักอาศัยกับ การใช้ที่ดินภายในสถานี่ราชการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	242

ตารางที่ ผ6.2 – 8 ความสัมพันธ์ระหว่างย่านที่พักอาศัยกับ การใช้ที่ดินในการบริจาคพัฒนาสวนสาธารณะ.....	243
ตารางที่ ผ6.2 – 9 ความสัมพันธ์ระหว่างย่านที่พักอาศัยกับ การใช้ที่ดินในการจัดซื้อจากเอกชนพัฒนาสวนสาธารณะ.....	244
ตารางที่ ผ6.4 – 8 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ในการพัฒนาสวนสาธารณะ.....	245

สารบัญแนพื้นที่

	หน้า
แผนที่ 1.1	พื้นที่ศึกษา..... 4
แผนที่ 3.1	การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ.2545 27
แผนที่ 3.2	โครงข่ายคมนาคมในพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่..... 30
แผนที่ 3.3	สวนสาธารณะกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน..... 59
แผนที่ 3.4	การจำแนกสวนสาธารณะตามลักษณะการให้บริการ..... 63
แผนที่ 3.5	การจำแนกสวนสาธารณะตามรัศมีการให้บริการ..... 65
แผนที่ 3.6	การจำแนกสวนสาธารณะตามรัศมีการให้บริการจริง..... 67
แผนที่ 5.1	การคาดประมาณความต้องการสวนสาธารณะจำแนกรายตำบล..... 101
แผนที่ 6.1	ความต้องการสวนสาธารณะจำแนกรายตำบล..... 138
แผนที่ 6.2	ความหนาแน่นประชากร..... 139
แผนที่ 6.3	พื้นที่โล่งว่างและพื้นที่ที่สามารถพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ..... 140
แผนที่ 6.4	ที่ดินของรัฐในเมืองเชียงใหม่..... 142
แผนที่ 6.5	ถนนสายหลักของเมืองเชียงใหม่..... 143
แผนที่ 6.6	แนวกันชนถนนสายหลัก 200 เมตร..... 146
แผนที่ 6.7	พื้นที่เหมาะสมกับการพัฒนาสวนสาธารณะตามแนวถนนสายหลัก..... 147
แผนที่ 6.8	พื้นที่เหมาะสมกับการพัฒนาสวนสาธารณะตามความหนาแน่นประชากร..... 148
แผนที่ 6.9	พื้นที่เหมาะสมกับการพัฒนาสวนสาธารณะตามการถือครองที่ดิน..... 149
แผนที่ 6.10	พื้นที่เหมาะสมกับการพัฒนาสวนสาธารณะ..... 151
แผนที่ 6.11	พื้นที่ที่เหมาะสมมากในการพัฒนาจำแนกตามความต้องการ..... 154
แผนที่ 6.12	พื้นที่ที่เหมาะสมมากในการพัฒนาจำแนกตามการถือครองที่ดิน..... 155
แผนที่ 6.13	ลำดับในการพัฒนา พื้นที่ที่เสนอแนะเพื่อการจัดสร้างสวนสาธารณะ..... 156
แผนที่ 6.14	พื้นที่เสนอแนะบริเวณโรงแรมรถไฟเก่า..... 159
แผนที่ 6.15	พื้นที่เสนอแนะบริเวณการเคหะหนองหอย..... 161
แผนที่ 6.16	พื้นที่เสนอแนะบริเวณสุสานสันกู่เหล็ก..... 164
แผนที่ 6.17	พื้นที่เสนอแนะบริเวณจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่..... 165
แผนที่ 6.18	พื้นที่เสนอแนะบริเวณแขวงศรีวิชัย..... 167
แผนที่ 6.19	พื้นที่เสนอแนะบริเวณแขวงเม็งราย..... 168
แผนที่ 6.20	พื้นที่เสนอแนะบริเวณโรงจ่ายไฟฟ้าเก่าบ้านเด่น..... 170
แผนที่ 6.21	พื้นที่เสนอแนะบริเวณแจ้งศรีภูมิ..... 172

	หน้า
แผนที่ 6.22	พื้นที่เสนอแนะกรณีมีการจัดซื้อบริเวณถนนระแกง..... 173
แผนที่ 6.23	พื้นที่เสนอแนะกรณีมีการจัดซื้อบริเวณข้างวัดเชียงใหม่..... 174
แผนที่ 6.24	พื้นที่เสนอแนะกรณีมีการจัดซื้อบริเวณถนนข้างศาลาน..... 174
แผนที่ 6.25	พื้นที่เสนอแนะกรณีย้ายสถานที่ราชการ(ทัศนสถานหญิง)..... 177
แผนที่ 6.26	พื้นที่ให้บริการของสวนสาธารณะในเมืองเชียงใหม่หลังการพัฒนา..... 179
แผนที่ 7.1	พื้นที่ให้บริการของสวนสาธารณะในเมืองเชียงใหม่ก่อนการพัฒนา..... 191
แผนที่ 7.2	พื้นที่ให้บริการของสวนสาธารณะในเมืองเชียงใหม่หลังการพัฒนา..... 192
แผนที่ 7.3	พื้นที่ที่ขาดแคลนการให้บริการ..... 194
แผนที่ 7.4	พื้นที่เสนอแนะเพื่อการจัดสร้างสวนสาธารณะ..... 197

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิ 1.1 กรอบแนวคิดระเบียบวิธีวิจัย.....	8
แผนภูมิ 2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	27
แผนภูมิ 3.1 สัดส่วนร้อยละของความหนาแน่นประชากรและครัวเรือน เทียบรายตำบลในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.....	25
แผนภูมิ 3.2 – 1 สภาพปัญหาของสวนสาธารณะ.....	56
แผนภูมิ 4.3 – 1 เหตุผลในการเลือกใช้บริการสวนสาธารณะ.....	79
แผนภูมิ 4.3 - 2 เหตุผลในการเลือกใช้บริการของกลุ่มผู้อยู่ในเขตบริการ.....	80
แผนภูมิ 4.3 - 3 เหตุผลในการเลือกใช้บริการของกลุ่มผู้อยู่นอกเขตบริการ.....	81
แผนภูมิ 4.5 – 1 ระยะเวลาในการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ.....	83
แผนภูมิ 4.5 – 2 ระยะเวลาในการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะของกลุ่มผู้อยู่ในพื้นที่บริการ..	84
แผนภูมิ 4.5 – 3 ระยะเวลาในการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ ของกลุ่มผู้อยู่นอกพื้นที่บริการ.....	84
แผนภูมิ 4.6 – 1 ความถี่ในการใช้บริการสวนสาธารณะ.....	85
แผนภูมิ 4.6 – 2 ความถี่ในการใช้บริการสวนสาธารณะของกลุ่มที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการ.....	86
แผนภูมิ 4.6 – 3 ความถี่ในการใช้บริการสวนสาธารณะของกลุ่มที่อยู่นอกเขตพื้นที่บริการ.....	86
แผนภูมิ 4.7 – 1 สัดส่วนระยะทางของผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะทุกวัน.....	87
แผนภูมิ 4.7 – 2 สัดส่วนระยะทางของผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะนานๆครั้ง.....	87
แผนภูมิ 4.8 – 1 ช่วงเวลาที่ใช้บริการสวนสาธารณะ.....	88
แผนภูมิ 4.9 – 1 กิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะ.....	89
แผนภูมิ 4.9 – 2 กิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะของกลุ่มผู้อยู่ในพื้นที่บริการ.....	89
แผนภูมิ 4.9 – 3 กิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะของกลุ่มผู้อยู่นอกพื้นที่บริการ.....	90
แผนภูมิ 4.10 – 1 ระยะเวลาที่ใช้ในสวนสาธารณะ.....	91
แผนภูมิ 4.11 – 1 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและเวลาที่ใช้ในสวนสาธารณะ.....	92
แผนภูมิ 5.1 - 1 แสดงการคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคต.....	95
แผนภูมิ 5.1 - 2 แสดงร้อยละของจำนวนประชากรในปี พ.ศ.2557.....	96